

УДК 351.9+791.61-044.247

C. В. СЛСПАК

ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КІНЕМАТОГРАФІЧНИЙ ПРОСТІР

Розглянуто інноваційні підходи у стимулюванні українського кіновиробника шляхом участі України у спільних проектах копродукції. Проаналізовано позитивні тенденції у зв'язку із приєднанням України до Європейської конвенції про спільне кінематографічне виробництво. Визначено перспективи співпраці України із Міжнародною федерацією асоціацій кінопродюсерів FIAPF, Міжнародною федерацією асоціацій кінопродюсерів CEPI, Європейським фондом підтримки спільного виробництва і прокату кінематографічних та аудіовізуальних робіт EURIMAGES, а також міжнародними кінематографічними та аудіовізуальними організаціями.

Ключові слова: кінематографічний простір, іноземні інвестиції, ринок кінопрокату, кінопродукт, механізми державного управління, національна кіноіндустрія.

Innovations in stymulyuyuvanni Ukrainian movie producer by Ukraine's participation in joint projects of koprodukci. Positive tendencies trends due to the accession of Ukraine. the European Convention on cinematographic coproduction. The prospects of Ukraine's cooperation with the International Federation of Associations kinoproduseriv FIAPF, the International Federation of Film Producers Associations CEPI, the European Foundation for the support of coproduction and rental of cinematographic and audiovisual robit EURIMAGES and international cinematographic and audiovisual organizations.

Key words: cinematic space, foreign investment, market for film distribution, film product, mechanisms of public administration, national film industry.

Актуальність проблеми міжнародного співробітництва України у сфері кінематографії через спільні міждержавні проекти обумовлена обмеженими можливостями бюджетних витрат України на виробництво національної кінопродукції, а також потребами входження України до світового культурно-інформаційного простору.

У нинішніх умовах засилля американської та російської кіноіндустрії в українському телепросторі розвиток вітчизняного кіно можна забезпечити шляхом інтеграції України в європейський кінематографічний простір через застосування європейських стандартів та досвіду організації кіновиробництва й кінообслуговування. Власне, на ці заходи націлює Загальнодержавна програма розвитку національної кіноіндустрії, яка ставила завдання “визначення статусу

України як члена в міжнародних кінематографічних організаціях та розширення співробітництва передусім з європейськими кіноструктурами” [1, ст. IX].

Різноманітні аспекти міжнародного співробітництва в аудіовізуальному секторі досліджують зарубіжні вчені Д. Андреєва, Х. Брон, Е. Брунелла, Т. Весткотт, В. Вієдеман, Т. Георгієва, М. Гйорі, С. Ескенс, Ф. Кабрера Блазкве, Т. Кларк, М. Канзлер, У. Койокару, Т. МкКонадл, А. Лейндж, А. Маршал, Б. Томова, А. Скерлей-Цакарта та інші. Серед українських учених міжнародну кооперацію кіноіндустрії вивчають Б. Бузовера і К. Лисенко. Однак тема даної публікації, незважаючи на її актуальність, досі не знайшла належного зацікавлення з боку науковців.

Мета статті – охарактеризувати можливості співпраці кінематографів України з міжнародними та європейськими кінематографічними організаціями та на основі програмних державних зasad України визначити шляхи інтеграції України до світового та європейського аудіовізуального простору.

Повноцінний розвиток національного кіно можливий за умови інтенсивної інтеграції та співпраці з міжнародними кінематографічними організаціями в усіх секторах галузі – не лише виробництва, а й дистрибуції, мережі кінопрокату, структурованого кінобізнесу, фестивального руху та ефективного законодавства. За даними Європейської Аудіовізуальної Обсерваторії, європейські фільми спільнотного виробництва користуються більшим успіхом, ніж фільми, створені європейськими країнами самостійно. За період 2001 – 2007 рр. 20 європейських держав випустили на екрани 5414 фільмів (з них 1024 – спільнотного виробництва). Переглянули фільми спільнотного виробництва (порівняно із знятими самостійно) в 2,7 рази більше глядачів (51785 проти 19137).

Саме на це і націлює Загальнодержавна програма розвитку національної кіноіндустрії на 2003 – 2007 рр. (*Концепції Державної програми розвитку національної кіноіндустрії на 2012 – 2017 р. до кінця 2013 р. залишалась проектом*), в якій зазначається: “Одним із напрямів розвитку національної кіноіндустрії є міжнародне співробітництво у сфері аудіовізуальних мистецтв, передусім з європейськими кінематографічними та аудіовізуальними організаціями, такими як “Аудіовізуальна еврика”, “Європейська аудіовізуальна обсерваторія”, Міжнародна федерація кіноархівів, Міжнародний центр співробітництва шкіл кіно і телебачення, Міжнародна федерація асоціацій кінопродюсерів тощо, щодо приєднання до яких Україні необхідно вжити відповідних заходів” [2, ст. II].

Одним із найбільш ефективних і реалістичних шляхів для внутрішнього розвитку і вдосконалення українського кіно є участь нашої країни у проектах міжнародного спільнотного виробництва – копродукції. Копродукція – це процес спільнотного кіновиробництва щонайменше двох країн, коли вони залучені не лише до вироблення, а й до фінансування фільму. Цей вид кіновиробництва необхідно розглядати як унікальну можливість інтеграції української культури в європейську з усіма вигідними для нашої держави результатами. Як зауважують Б. Бузовера

та К. Лисенко, копродукція вирішує відразу дві головні проблеми української кіноіндустрії: фінансування і збут. Оскільки у виробництві фільму беруть участь кілька країн, то і витрати на його створення діляться між ними. Таким чином, з'являється кілька сторін, зацікавлених в отриманні прибутку, а відповідно, у збуті продукції. У такому випадку, прокатом фільму будуть займатися кілька країн, що автоматично пошириТЬ його принаймні в межах країн учасниць [4, с. 23]. Це не лише авторитет і позитивний міжнародний імідж, але й ознака відкритості та можливість внутрішнього зростання завдяки використанню потужного потенціалу національної культури. Договори про копродукцію – це необхідна форма легалізації спільного виробництва, коли обумовлюються такі важливі моменти: фінансові вкладення у фільм, терміни роботи, залучення технічного потенціалу різних сторін, професійний склад команди.

Прикладом копродукції є підписана 10 лютого 1995 р. Україною в межах країн співдружності незалежних держав (далі – СНД) Угода про співробітництво в галузі кінематографії, яка сприяє співробітництву в аудіовізуальній сфері, а також підписана 14 листопада 2008 р. Угода про спільне фільмовиробництво, яка націлена на зміцнення економічних і культурних зв'язків між державами.

Протягом останніх років в Україні намітились позитивні тенденції розвитку вітчизняного кінематографу в напрямку євроінтеграційного співробітництва. Певним успіхом України стало приєднання її в 2009 р. до Європейської конвенції про спільне кінематографічне виробництво, прийнятій Радою Європи 2 жовтня 1992 р. Це забезпечить Україні доступ до багатосторонніх, зокрема європейських, механізмів підтримки кінематографії, участі в європейських програмах культурного співробітництва. Уважається, що ратифікація цього документа сприятиме зникненню кон'юнктурщини в тематиці українських фільмів та зміненню давно застарілого механізму державного фінансування.

З метою просування України як міжнародного центру виробництва кінопродукції та для заохочення використання українських локацій, послуг, потужностей і персоналу створена Українська фільм-комісія. Метою діяльності вітчизняної агенції “Українська кінофондація” також стало покращання конкурентної здатності українського кінопродукту; сприяння відкриттю нових ринків і збільшення дистрибуційних можливостей для українських фільмів; формуванні іміджу країни за кордоном.

Протягом 2008 р. проведено низки заходів з розвитку вітчизняного кінобізнесу: Міжнародна конференція “Кінобізнес в Україні: особливості, перспективи, можливості” за участю представників країн – членів Євросоюзу (Литви, Польщі, Франції). Метою проведення конференції став обмін досвідом та аналіз проблем розвитку ринку кіно в Україні та світі. З метою посилення співпраці та обміну досвідом між представниками вітчизняного та зарубіжного кінобізнесу відбувся щорічний “Кінофорум Україна-2008”, участь у якому взяли 120 компаній з 8 країн світу, здійснено низку заходів з метою розвитку українського кіноринку: створення умов для встановлення прямих контактів продавців і

покупців кіноправ, презентації української кінопродукції, обмін міжнародним досвідом та проведення профільних семінарів тощо. Проведено IV Київський міжнародний “Кіноринок Молодість” за участі близько 40 компаній з України, Росії, Італії, Чехії, Грузії, Польщі, Ізраїлю. Головним завданням заходу було впровадження системи прямої купівлі-продажу кіноправ іноземних фільмів для української території та вітчизняних для зарубіжних ринків. Тож Україна поступово здійснює кроки неопосередкованої, повноцінної участі на міжнародному кіноринку, що є не лише значним етапом розвитку вітчизняного кінобізнесу, а й складовою формування іміджу України як кінематографічної держави.

У свою чергу Європейський Союз також зацікавлений у доступі на український ринок кіноіндустрії з огляду на його інвестиційну привабливість, що обумовлена низкою факторів:

- можливість вкладення європейського капіталу в розвиток кіно палаців, яких на сьогодні в Україні обмаль;

- рентабельність затрачених на розвиток кінопоказу коштів з огляду на наявну тенденцію до збільшення відвідуваності кінотеатрів українськими кіноглядачами;

- використання українських локацій для кінозйомок при відносно дешевій вартості, а також широка географічна багатоманітність українського простору.

Так, наприклад, у травні 2011 р. відбулося підписання Міждержавної угоди між Україною та Францією про спільне кіновиробництво. Завдяки підписанню цієї угоди Україна отримала 111 млн грн, з яких 61 млн – це державне замовлення, а 50 млн – це державна підтримка фільмів [5].

Серед перспективних напрямків підготовки вітчизняних продюсерів кіно є співпраця з Міжнародною федерацією асоціацій кінопродюсерів (далі – FIAPF), а за можливість й участь у ній, а також проведення міжнародних форумів кінопродукції, які можуть відігравати роль майданчиків для підписання угод.

FIAPF представляє економічні та правові інтереси кіно- і телепродюсерів на п'яти континентах з глобальним охопленням. Вона допомагає сформулювати політику і координацію політичних дій у цих ключових областях:

- авторські права та законодавства аспектів прав інтелектуальної власності;
- застосування законодавства інтелектуальної власності та боротьби з піратством;

- поширення цифрових технологій та їх вплив на аудіовізуальний ланцюжок створення вартості;

- процес стандартизації технології регулювання ЗМІ;
- механізми фінансування приватного та державного секторів фільму;
- питання, пов’язані із торгівлею.

FIAPF також є регулятором міжнародних кінофестивалів, зокрема і деяких найбільш значущих у світі. Правила FIAPF на Міжнародних кінофестивалях є довіра і договір між кінобізнесом і фестивалями, які залежать від їх співпраці для їх престижу та економічного впливу [8].

Україна вже має досвід співпраці із FIAPF у процесі створення таких фільмів:

– “Аврора” українського продюсера О. Байрак за участю американської зірки Е. Робертса, російського актора Д. Харатьяна, який було номіновано від України на премію “Оскар” в номінації “Кращий фільм іноземною мовою”;

– “Сафо” українського продюсера А. Новікова, британського режисера Р. Кромбі продакшн-студії “Ялта-фільм” за участю грецького композитора М. Теодоракіса, американських, українських, грецьких акторів;

– перший український повнометражний фільм, представлений на фестивалі в Каннах “Щастя моє” режисера С. Лозниці, фінансування якого забезпечували кінокомпанії Sota Cinema Group з України, MA.JA.DE Filmproduktion та німецька Lemming Film; і який придбала для прокату американська компанія KinoInternational;

– “Крос” молодого київського режисера М. Вроди за участю французького продюсера Ф. Келлер, який здобув “Золоту пальмову гілку” в Каннах 2011 р. у номінації короткометражних фільмів.

14 травня 2011 р. у рамках Канського кінофестивалю було підписано “Міждержавну Угоду про спільне кіновиробництво” між Україною та Францією. Цей договір відкриває українському кінематографу шлях до участі у проектах європейського кіно, що передбачає підвищення якості і конкурентоспроможності національного кінопродукту, промоцію і дистрибуцію його в європейському, а отже, і світовому кінопросторі. Угода, укладена на два роки, дає рівні можливості зімати кіно українським режисерам на території Франції, а французьким – в Україні.

Перевагами спільногоВиробництва кіно є менші об’єми державної підтримки, своєрідне гарантування вчасного і якісного завершення проекту, так звана “мінімізація ризиків”, розширення дистрибуційної географії.

Розширення практики спільногоВиробництва як ефективного механізму розвитку вітчизняної кіноіндустрії та підвищення її конкурентоспроможності вимагає виконання низки умов. Одна з них – фінансова підтримка кіновиробництва з боку держави. В умовах процесу копродукції вона є ознакою надійності проекту. У першу чергу, тому, що домовленість про спільну роботу над фільмом – це міжнародний документ, який погрібно застрахувати від ризику виникнення в процесі роботи дисбалансу між різними учасниками проекту. Для прикладу, серед країн Східної Європи найбільш активним учасником спільногоВиробництва є Угорщина, і це пояснюється зручною схемою фінансування: держава відшкодовує витрати, задіяні на виробництво фільму, по закінченню роботи над ним.

Створення сприятливих умов та подолання комплексу невирішених проблем розвитку вітчизняного кінематографу потребує використання широкого спектру шляхів інтеграції в європейський кінематографічний простір.

Для того щоб упоратися з новими викликами, пов’язаними з тривалою трансформацією ринків і зміненням позицій Україні, слід поглиблювати співробітництво із Європейським Союзом за такими основними показниками:

– змінення зв’язків між галузями виробництва і розподілу з метою цілях забезпечення координації між європейськими кіноринками;

– збільшення інвестицій у кіновиробництво та маркетинг;

- збільшення фінансових вкладень у видавництво кінокаталогів;
- розробка стратегії популяризації європейських великих компаній на зовнішніх ринках;
- збільшення інвестицій у телевізійне виробництво.

Каталогізація та створення баз даних передбачає комплекс дій, які в результаті спричиняють таке:

- присвоєння кінематографічному твору індексу документації;
- створення файлу коду виробництва фільму;
- створення на основі європейських та міжнародних стандартів баз даних з інформацією про фільми;

– фільмографія і доступність для громадськості, наприклад в інтернеті. Європейський Союз рекомендує, щоб каталогізація фільмів здійснювалась за хронологічним та тематичним принципом. З метою заохочення роботи в даній сфері також рекомендовано використовувати комерційні можливості заохочення комплектування колекцій, зокрема шляхом випуску відповідних акцій [9, ст. 8-11].

Україні слід більш активно долучатися до європейського каналу підтримки аудіовізуальних творів через програму Media-2007 із загальним семирічним бюджетом близько 755 млн євро. Власне, ця програма була відкрита для великої кількості європейських держав, перш за все країн – кандидатів на вступ у ЄС – Хорватії, Болгарії, Румунії та Словенії. Для інших країн – кандидатів до ЄС, наприклад для Македонії, Албанії, Боснії та Герцеговини та Сербії доступ до програми залежить від адаптації національного законодавства. Молдова, яка співпрацює з ЄС в рамках Європейської політики сусідства, зможе взяти участь у проекті після ратифікації Конвенції Ради Європи про транскордонне телебачення [7]. Кошти, що виділяються в рамках програми MEDIA, зазвичай не перевищують 50 % від фактичної вартості проекту. Для країн – партнерів ЄС вона передбачає 15 млн євро допомоги на трирічний термін дії.

Зазначимо, що перш за все необхідно розвивати співробітництво з європейськими кінематографічними та аудіовізуальними організаціями EURIMAGES, CEPI, MEDIA, Cinema Net Europe, Europa Cinemas тощо.

EURIMAGES – Європейський фонд підтримки спільногоВиробництва і прокату кінематографічних та аудіовізуальних робіт (далі – “Єврімаг”) – міжнародний фонд РС, основною метою якого є сприяння розвитку кіноіндустрії європейських країн шляхом заохочення спільногоВиробництва і розповсюдження фільмів. З моменту свого створення (1989 р.) EURIMAGES надав підтримку у виробництві більш ніж 700 повнометражних і документальних фільмів. Його річний бюджет складає майже 20 млн євро. Фінансування виробництва кінопродукції відбувається за двома схемами – для фільмів, які можуть реально виходити в прокат всією Європою та фільмів, що відображають культурну різноманітність європейського кіно. Це фонд підтримки спільногоКіновиробництва і прокату аудіовізуальних робіт, створений при Раді Європи в 1988 р. Йдеться про фінансову підтримку виробників документальних, ігорвих і анімаційних фільмів

хронометражем не більше 7 – 10 хв., створених як копродукція. Щорічно більше 760 тис. євро витрачається на допомогу в дистрибуції кінопродукції, у співпраці з компанією “Європа Сінема” Єврімаж підтримує більше сорока кінотеатрів у чотирьох країнах із сукупним бюджетом на це близько 616 тис. євро на рік. Для України членство в EURIMAGES дасть можливість отримати допоміжне фінансування на виробництво вітчизняного кінопродукту та можливість розширення ринку збуту для українського кінопродукту. Процедуру вступу України до EURIMAGES розпочато в 2002 р. та затверджено Законом України “Про Загальнодержавну програму розвитку національної кіноіндустрії на 2003 – 2007 роки”. Хоча термін дії закону завершився, процедура вступу України до цієї організації не реалізована. Подальше відтягування цього процесу не лише гальмує розвиток вітчизняного кінематографу, а становить загрозу втратити можливість скористатись преференцією щодо пільгового обсягу вступного внеску, що для України надала EURIMAGES (для інших країн ця сума становить 1 млн євро, а для України за попередньою домовленістю ця сума становитиме 300 тис. євро). Про необхідність співпраці України із EURIMAGES говорилось і під час парламентських слухань “Національна кінематографія: стан, проблеми та шляхи їх вирішення” 18 березня 2005 р. [10, п. VI].

CEPI – Міжнародна федерація асоціацій кінопродюсерів, заснована в 1989 р. з метою організації і представництва інтересів незалежних кіно- і телепродюсерів Європи. Це єдина організація телевізійних продюсерів і кінопродюсерів світового масштабу. До її завдань входить вироблення єдиної стратегії, лобіювання інтересів та координація дій продюсерів, вироблення правил діяльності в таких галузях: законодавство з авторського права та інших питань інтелектуальної власності, протидія піратству, застосування цифрових технологій, процес стандартизації технологій, регулювання ЗМІ, механізми фінансування фільмів із приватного і суспільного секторів, питання розповсюдження і торгівлі, акредитація фестивалів. Її учасниками є 26 продюсерських організацій із 23 країн.

Сьогодні асоціація CEPI представляє близько 4000 незалежних продакшн-компаній Європи, що складає 95 % всієї європейської аудіовізуальної продакшн-індустрії. До основних напрямків діяльності Федерації входить представництво незалежного телебачення і виробництво кіно в європейському масштабі, сприяння розвитку та захист інтересів на міжнародній арені; розвиток комерційних відносин між європейськими виробниками; створення мережі інформації та обміну досвідом між європейськими виробниками; просування інтересів незалежних виробників Європи, національного і міжнародного рівня. Асоціація продюсерів України є членом CEPI тільки з липня 2007 р., однак уже 2008 р. виграла тендер на проведення Генеральної асамблей Європейської асоціації незалежних продюсерів. Взаємний інтерес українських та європейських продюсерів зумовлений зацікавленістю щодо використання українських локацій для європейського кінобізнесу. Членство української сторони в CEPI надасть можливість приходу не лише потужного іноземного капіталу, а й можливість спільнотного та взаємовигідного вирішення

проблем розвитку кінематографії на національному та загальноєвропейському рівні (проблеми пов'язані з кадровим забезпеченням, зокрема технічним персоналом, рівень їхнього професіоналізму тощо).

З метою формування європейської ідентичності в українському суспільстві та посилення співпраці з європейськими інституціями у сфері кінематографу важливою є участь у медіа-програмі Європейського Союзу, метою якої є:

- зміцнення європейського аудіовізуального сектора, що відображає європейську культурну ідентичність і спадщину;
- збільшення обігу європейських аудіовізуальних робіт усередині Євросоюзу і поза його межами;
- посилення конкурентоздатності європейського аудіовізуального сектора через пільгове фінансування.

Бюджет Медіа на 2007 – 2013 рр. для європейських країн, що беруть участь у програмі, становить 755 млн євро та структурований за п'ятьма напрямками: 20 % – на розвиток (єдині проекти, каталоги, нові таланти, спільне виробництво); 55 % – на розповсюдження (технології, агенти по збути, диктори, експоненти кіно); 9 % – на просування (доступ ринку, фестивалі, загальні події, спадщина); 7 % – навчання (фінансове управління, нові технології тощо), 5-4 % – на пілотні проекти. Оскільки програма формує інерцію, її бюджет зростатиме на щорічній основі, починаючись з 75 млн євро в 2007 р. і досягаючи апогею з 107 млн євро в 2013 р.

Складовою Медіа програми ЄС у справі популяризації європейського кіно шляхом фінансової та матеріально-технічної підтримки тих мереж кінотеатрів, що зобов'язуються дотримуватись певної квоти демонстрації європейських фільмів, є Europa Cinemas. Програма охоплює близько 670 незалежних кінотеатрів більш ніж з 1500 екранами в приблизно 340 містах і 50 країн у всьому світі. Місія програми – підтримка демонстрації в кінотеатрах європейських фільмів, розвиток національних об'єднань та європейських ініціатив, заохочення використання цифрових кінотехнологій. Україна вже має певний позитивний досвід співпраці з цією організацією. Зокрема, київський кінотеатр “Жовтень” першим серед кінотеатрів України прийнято до європейської організації “Європа-сінема”. На підставі високої оцінки репертуарного звіту і статистичних даних з прокату французького кіно і фільмів країн ЄС за 2007-2008 рр. (частка європейського кіно становила 40 % від всіх сеансів), кінотеатр отримав грант за 2007 р. у сумі 10 тис. євро і аналогічно за 2008 р. Подальше розширення участі України у відповідній програмі даст можливість прискорити розвиток вітчизняної мережі кінотеатрів (особливе значення має розвиток районних та сільських мереж кінопрокату), збільшивши частку не лише європейських фільмів, а й вітчизняного кінопродукту, знятого спільно з європейськими партнерами.

За підтримки Представництва Європейської Комісії в Україні проводиться Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays.ua. Проведення фестивалю відзначено ЄС як здійснення важливого етапу зближення України та Євросоюзу, його відповідність європейським цінностям і співвіднесеність з центральною темою Року міжкультурного діалогу, що

проводиться під егідою ЄС. Участь української сторони в подібних заходах є важливою складовою статусу України як учасника європейської політики, формування національної ідентичності в європейських ціннісних координатах.

Важливою складовою міжнародного співробітництва повинна стати участь українських кінематографістів у престижних кінофестивалях, кіноринках, інших кінематографічних акціях з метою підтримання ділових і творчих зв'язків, обміну досвідом з іноземними кінематографістами. Участь у міжнародних фестивалях є загальнозвінаним каналом популяризації національного кінопродукту на міжнародному рівні. Відповідною метою Української кінофондації була участь на 58-у Берлінському міжнародному кінофестивалі. Згідно з міжнародним стандартом в Україні проводиться щорічний Київський міжнародний кінофестиваль “Молодість”, який за рейтингом Міжнародної федерації асоціацій кінопродюсерів (ФІАПФ) віднесений до 12-и найкращих світових фестивалів.

Як зауважує В. Бакальчук, участь України в європейських програмах кінопродукції, з одного боку, дасть можливість підвищити конкурентоспроможність вітчизняного кінопродукту, збільшити обсяги його виробництва, а з іншого – можливість виходу на міжнародні ринки, здійснювати його промоцію та дистрибуцію за кордоном за підтримки міжнародних європейських організацій [3]. Однак Україна не достатньо використовує можливості співпраці з міжнародними та європейськими кінематографічними організаціями. До того ж навіть ті фільми, які були вироблені за підтримки цих організацій, залишились маловідомі українському глядачеві.

Україні також слід посилити зв'язки з Програмою співпраці ЄС і третіх країн у сфері аудіовізуальної промисловості, що здійснюється за підтримки Європейської комісії, покликана розвивати міжкультурний діалог (організація фестивалів, які включають екранизацію європейських фільмів) та розвиток місцевої та регіональної промисловості. Програма діє на основі взаємовигідного співробітництва і включає:

– навчання професіоналів в аудіовізуальному секторі (виробництво, спільне виробництво, розповсюдження, і просування);

– просування кінематографічних робіт: заохочення та пільгові умови укладання угод між розповсюджувачами/експортерами від Євросоюзу і розповсюджувачами/експортерами від третіх країн; маркетинг і кругообіг (заохочення появи артистичних і індустріальних мереж співпраці) європейських фільмів у третіх країнах і, тим же чином, фільми від третіх країн у межах кіноринку Євросоюзу.

– підтримка мереж кіно, які присвячують істотну частку власних програм для європейських фільмів у третіх країнах, і хто приймає на себе зобов'язання щодо подібної пропорції фільмів від третіх країн.

Залучення української сторони до реалізації програми сприятиме як зростанню професійного рівня працівників вітчизняної кінематографії, можливості використання пільгових умов для дистрибуції (просування) вітчизняних фільмів на європейський ринок, так і посиленню діалогу України та ЄС у сфері аудіовізуального співробітництва.

За умов своєчасного та успішного виконання програми бюджетні витрати України в короткі терміни компенсиуються через приплив європейських інвестицій у розвиток вітчизняної кіноіндустрії. Необхідно розглянути можливість заміни системи держзамовлення (окрім соціально важливих жанрів) у сфері кінематографії на систему часткового фінансування/повернення коштів виробництва вітчизняних фільмів спільно з європейським виробництвом; внести відповідні зміни до ст. 21 “Державне замовлення у галузі кінематографії” Закону України “Про кінематографію”, а також до Проекту Бюджету на 2009 р. за програмою “Створення та розповсюдження національних фільмів” та інших чинних нормативно-правових актів.

Отже, аналіз дослідження проблеми інтеграції України у світовий та європейський кінематографічний простір дозволив зробити такі висновки.

Інтеграція українського кінематографу в європейський культурний простір сприятиме формуванню позитивного міжнародного іміджу країни, становленню національної ідентичності в європейських ціннісних координатах, а також інтенсивному розвитку вітчизняного кінобізнесу.

Приплив іноземних інвестицій на ринок кінопрокату сприятиме оптимізації економічних витрат на процес відновлення вітчизняної кіномережі, полегшить доступ української аудиторії до національної та європейської кінематографії.

Інтенсифікація використання українських локацій для кінозйомок сприятиме збільшенню бюджетних надходжень, можливість надавати в оренду матеріально-технічне оснащення збільшить прибутковість вітчизняних кінематографічних організацій та компаній.

Використання європейського досвіду з виробництва конкурентного, комерційно-прибуткового вітчизняного кінопродукту покращить професійний рівень кадрового потенціалу, його зайнятості та дасть можливість зупинити відтік талановитих фахівців з України.

Запровадження європейських стандартів у законодавче регулювання та механізми фінансування сфери не лише збільшить обсяги виробництва вітчизняного кінопродукту, а й трансформації українського кінематографу з дотаційної сфери у потужний в прибутковий сектор економіки.

Література:

1. Про Загальнодержавну програму розвитку національної кіноіндустрії на 2003 – 2007 роки [Електронний ресурс] : Закон України від 25 грудня 2002 р. № 361-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Про Загальнодержавну програму розвитку національної кіноіндустрії на 2003 – 2007 роки [Електронний ресурс] : Закон України від від 25 грудня 2002 р. № 361-IV. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.
3. Бакальчук В. Шляхи інтеграції українського кінематографу в європейський кінематографічний простір [Електронний ресурс] / В. Бакальчук. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua>.

4. Бузоверя Б. Кооперація української кіноіндустрії з мировою як фактором інтеграції України в мирову економіческу систему [Електронний ресурс] / Б. Бузоверя, К. Лысенко // Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація ; Донецький національний університет. – Режим доступу : <http://zakon.znate.ru>.

5. Перспективи розширення участі українського кінематографу в проектах копродукції: Аналітична записка [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>.

6. Рекомендації парламентських слухань “Національна кінематографія: стан, проблеми та шляхи їх вирішення” : постанова Верховної Ради України від 18 березня 2005 р. № 2497-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-info.biz>.

7. European Convention on Transfrontier Television of 5 May 1989 (ETS No. 132), amended according to the provisions of the Protocol of 1 October 1998 (ETS № 171) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu>.

8. International federation of film producers association [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fiapf.org>.

9. Recomendaciyn del Parlamento Europeo y del Consejo, de 16 de noviembre de 2005, relativa al patrimonio cinematogrбfico y la competitividad de las actividades industriales relacionadas. Diario Oficial № L 323 de 09/12/2005 p. 0057–0061. (2005/865/EC) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu>.

10. Council of Europe, see [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.coe.int>.

Надійшла до редколегії 16.09.2014 р.

УДК 351

O. O. ТРУШ, O. P. ГУДИМА, I. С. НОВІК

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Розглянуто основні аспекти зарубіжного досвіду щодо створення ситуаційних центрів (кризових, інформаційно-аналітичних). Визначено основні напрямки вдосконалення та підвищення ефективності та якості управлінських рішень щодо забезпечення національної безпеки України.

Ключові слова: ситуаційний центр, система підтримки управлінських рішень, державне управління, інформаційно-аналітичне забезпечення.